

Danıştay 15. Dairesi kararında;

**Sağlık Bakanlığı'nın, muayenehanelerin taşınması gereken asgari tesis, hizmet ve personel standartları ile açılmaları sırasında istenecek belgeleri belirleme konusunda düzenleme yapmaya yetkili olduğu*

**Ancak Bakanlığın bu yetkisini kullanıp, muayenehanelerin taşınması gereken asgari tesis, hizmet ve personel standartları ile açılmaları sırasında istenecek belgeleri belirlerken, muayenehanede yürütülen işin niteliği ve hizmet gerekleriyle bağlı olduğu,*

**3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca çıkarılan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin Ek 1.maddesinde, imar planlarında yer verilecek "kentsel teknik ve sosyal altyapı alanlarının" sayıldığı, bunlar arasında "Sağlık tesisi alanları" na yer verildiği, Ek:1/c'de ise, "sağlık tesisleri" sayılarak asgari alan büyüklüklerinin belirlendiği, ancak bunlar arasında muayenehanelere yer verilmediği,*

**1219 sayılı Kanunla tanınan çerçevede teşhis ve tedavi amacıyla faaliyet göstermek üzere açılan muayenehanelerin, tek başına Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin Ek:1 ve Ek: 1/c maddelerinde yer alan sağlık tesisleri kapsamında olmadıkları gibi, başlı başına yapı niteliğinde de bulunmayan, herhangi bir binanın işyeri olarak çalıştırılmasına engel bulunmayan bağımsız bir bölümünde açılabilen kendine özgü birinci basamak sağlık kuruluşları olduğu,*

açıkça yer almaktadır. İşte iptal edilen maddeler ve iptal gerekçeleri;

giriş, kapı, asansör, merdiven, tuvalet ve lavabo gibi fiziki alanların, İmar Kanunu'na göre düzenleneceğini söyleyen 12/D maddesinin f fıkrası;

Yönetmeliğin 12/d maddesinin f fıkrası şöyleydi;

*"f) Muayenehanelerde yer alan giriş, kapı, asansör, merdiven, tuvalet ve lavabo gibi fiziki alanlar 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun Ek 1 inci maddesi ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenir."*¹

Danıştay 15 Dairesi'nin iptal gerekçesinde;

Sağlık Bakanlığının haiz olduğu standart belirleme yetkisini, Türkiye'deki tabiplerin 1219 sayılı Kanun çerçevesinde tababet sanatını icra etmek üzere herhangi bir kamu veya özel sağlık tesisi çatısı altında olmaksızın, vatandaşlara birebir icra etme hakkını sınırlayacak içerikte, imar bakımından standartlar getirmek şeklinde kullanmasına ilişkin dava konusu düzenlemede, muayenehanelerde yürütülen işin niteliği ve hizmet gerekleri bakımından hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

...Yönetmeliğin dava konusu (f) bendiyle yapılan düzenleme yargı kararının gerekçelerine uygun olmadığı gibi (yürütmesi durdurulan Yönetmelik hükümlerinden daha ağır şartlar getirilmekte) yollamada bulunulan, 3194 sayılı Kanunun Ek-1. maddesindeki koşullar ile 5378 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin gereklerinin, bu konuda görevli ve yetkili olan belediyeler tarafından dikkate alınıp uygulanacağı, belediyeden yapı kullanma izni alınmış bir bina ve bağımsız bölüm için, muayenehane faaliyetinin yürütülebilmesi bakımından, faaliyetin niteliği gereği de zorunluluk taşımayan bu şartlara uyulup uyulmadığının Sağlık Bakanlığınca aranmayacağı da açıktır. Bu durumda, dava konusu Yönetmeliğin 1. maddesiyle değişik 12/D maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

¹ Atıf yapılan İmar Kanunu'nun Ek 1. maddesinde; "Fiziksel çevrenin özürsüzler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsü'nün ilgili standardına uyulması zorunludur." denilmektedir.

gerekçesiyle bu maddeyi iptal etti.

“depreme dayanıklılık raporu” alınmasını şart koşan Ek-1/d’nin 6. maddesi;

Yönetmelik ekinde EK-1/d “*Muayenehane Açma Başvurusunda İstenecek Belgeler*” bölümünde yer alan 6. Madde şöyleydi;

6) *Binanın, ilgili mevzuata göre alınmış depreme dayanıklılık raporu (Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi başvurusu, 2.11.1985 tarihli ve 18916 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğine göre 19/8/2008 tarihinden sonra yapılmış binalarda istenmez.)*

yangın için gerekli tedbirlerin alındığını, tesisatın kurulduğunu gösteren “yangına uygunluk belgesi” alınmasını şart koşan Ek-1/d’nin 7. maddesi;

Yönetmelik ekinde EK-1/d “*Muayenehane Açma Başvurusunda İstenecek Belgeler*” bölümünde yer alan 7. Madde şöyleydi;

7) *Binada, ilgili mevzuata uygun şekilde yangın için gerekli tedbirlerin alındığını, tesisatın kurulduğunu ve binanın bu açıdan uygunluğunu ayrıntılı olarak gösteren ve yetkili merciden alınan belgeyi (Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi başvurusu, 2.11.1985 tarihli ve 18916 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğine göre 19/8/2008 tarihinden sonra yapılmış binalarda istenmez.)*

Danıştay 15. Dairesi her iki madde gerekçesini birlikte kaleme almış ve;

...dava konusu düzenlemeler ile muayenehane açma başvurusu sırasında, binanın, ilgili mevzuata göre alınmış depreme dayanıklılık raporu ile ilgili mevzuata uygun şekilde yangın için binada gerekli tedbirlerin alındığını, tesisatın kurulduğunu ve binanın bu açıdan uygun olduğunu ayrıntılı olarak gösteren ve yetkili merciden alınan belge istenmekle birlikte (yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi başvurusu, 2/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğine göre 19/8/2008 tarihinden sonra yapılmış binalarda istenmeyeceği belirtilmekle birlikte) söz konusu rapor ve belge içeriği itibariyle muayenehanenin bulunduğu binanın tamamına yönelik ve tamamını ilgilendiren unsurlar içermekte olup, binanın sadece bağımsız bir bölümünde faaliyette bulunacak muayenehaneler açısından, binanın diğer bağımsız bölümlerini, ortak kullanım alanlarını da içine alan yani binanın tamamını ilgilendiren konularda (Binanın tamamında, ilgili mevzuata uygun şekilde yangın için gerekli tedbirleri alma, tesisatı kurma ve binanın bu açıdan uygunluğunu sağlama şartı getirilmekte) muayenehane açacak kişiler açısından 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu’ndaki hükümlerin de ötesinde orantısız bir yükümlülük getirilmesi, hizmetin gereklerine uygun olmadığı gibi sağlık hizmetinin sunumunu da zorlaştıracak nitelikte bulunduğundan, dava konusu düzenlemelerde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

sonucuna ulaşmıştır.

Böylece hem hali hazırda muayenehanesi olan ve söz konusu eksiklikleri tamamlanması için 2015 yılının ağustos ayına kadar süresi bulunan hekimler, hem de yeni muayenehane açacak hekimler yönünden; *deprem raporu* ve *yangın için uygunluk belgesi* sunma zorunluluğu ortadan kalkmıştır.

Danıştay 15. Dairesi öteden beri ifade ettiğimiz görüşleri paylaşarak; deprem ve yangına karşı önlemlerin alınmasını içeren temel düzenlemelerin, keza tüm kat malikleri/tüm apartmana yönelik yükümlülüklerin sadece o apartmanda bulunan muayenehanelerden istenemeyeceğinin altını çizmiştir.

(Kaynak: İstanbul Tabip Odası Hukuk Bürosu)

